

Україна в умовах десталінізації

Виконав студент групи УБ 175-Б

Ходацький Дмитро

5 БЕРЕЗНЯ 1953 р.-СМЕРТЬ Й. СТАЛІНА формується тимчасове «колективне керівництво» — розподіл найвищих посад між найближчими соратниками Й. Сталіна (Г.

Маленков —

голова Ради Міністрів СРСР, М. Хрущов — перший секретар ЦК

КПРС, А. Берія — голова Міністерства внутрішніх справ і держбезпеки). 27 березня 1953р.- Верховна Рада СРСР

оголосила амністію, результатом якої скористалися здебільшого

кримінальні елементи Це стало початком реабілітаційних процесів у державі (1954-1955, 1956р) 26 червня 1953 р. був заарештований і страчений А. Берія за звинуваченням у

шпигунстві й підготовці державного перевороту. В 1953 — 1955 рр. зроблено спробу перейти від тоталітарної до авторитарної форми правління. З ініціативи Г. Маленкова поставлено питання

про необхідність «припинення політики культу особи» 1955 р. — звільнення Г. Маленкова з посади голови Ради Міністрів СРСР та обрання М. Булганіна. М. Хрущов як перший секретар ЦК КПРС отримав усю повноту влади! У вересні 1953 р. відбувся пленум ЦК КПРС, на якому було, нарешті, обрано першого секретаря. Ним став М. Хрущов, який фактично виконував ці обов'язки від смерті Сталіна.

**Участь українців у
повстаннях у сталінських
концтаборах 1953-
1954 рр.**

З 19 квітня 1943 року згідно зі спеціальним указом Президії ВР СРСР для українських повстанців створили окремі каторжні табори. А 1948 року у системі ГУЛАГу з'явився новий вид ІТЛ – «особлаг», тобто спецтабір. У травні цього року постало 12 особлагів, найбільший з яких № 2 – Горлаг у Норильську. Ліміт місткості спецтаборів встановили у 145 тисяч в'язнів, однак вже за два роки арештантів було понад 275 тисяч

Норильське повстання

тривало з 26 травня по 4 серпня 1953 року. Передумови до повстання - прибуття в Горлаг етапів з ув'язненими, які вже мали досвід участі в табірних заворушеннях 1952 року; амністія поширилася лише на кримінальників та ув'язнених з малими термінами, відсоток яких у Горлагу був невеликий. Багато ув'язнених були політичними

Придушення повстання

4 липня у 4-ій зоні адміністрація поставила ультиматум: вихід за зону або розстріл. Щоб уникнути кровопролиття і зберегти людей, керівник повстання Євген Грицяк вивів усіх за зону. Придушення повстання Сами з Норильського повстання почався демонтаж людиноненависницької системи Леніна— Сталіна. Майже через два місяці після Норильського повстання, у воркутинському таборі «Речлаг» теж почалися заворушення.

Протестний рух в таборах ГУЛАГу в той час
виражалось в
наступних формах:

мітинги і збори для вироблення загальних вимог, масова голодовка, невихід на роботу, "видача на гора порожняка" у гірників, листи, скарги, заяви, прохання, звернення в Радянський уряд і Президію ЦК КПРС і багато іншого.

Придушення повстання 26 червня вранці почалося придушення повстання із застосуванням танків. Приблизно 700 трупів, серед яких були й дівочі, стали розплатою за 40 днів волі. «Уся земля була залита кров'ю. На тій території, де щойно був табір, трупів лежало стільки, що не можна було йти, не ступаючи на криваве місиво. Отак солдати виводили під дулом автомата тих небагатьох, хто залишився у живих. Коли пилюка сіла, в зону вїхали самоскиди і солдати почали вантажити на них розстріляних та рештки розчавлених гусеницями. Вивозили ховати в степ, де екскаваторами для цього викопали траншеї. Я бачив, як вантажили на самоскиди не лише мертвих, але й поранених, покалічених. Їх, ще живих, закопували бульдозерами разом із мертвими».

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНІ ЗМІНИ В УРСР 19 лютого 1954 р. — указ Президії Верховної Ради СРСР на честь 300-річчя возз'єднання України з Росією «Про передачу Кримської області зі складу РРФСР до складу УРСР». Мотивація дій: «враховуючи спільність економіки, територіальну близькість і тісні господарські зв'язки між Кримською областю і Українською РСР». Пропагандистський характер події

Моральна відповідальність за депортацію кримських татар. Перекладення соціально-економічних проблем Криму на УРСР

Обласний центр Проскурів було перейменовано в Хмельницький. У 1954 р. з окраїнних районів Вінницької, Київської, Кіровоградської і Полтавської областей було утворено Черкаську область

XX з'їзд КПРС ЛЮТИЙ 1956 р. XX з'їзд КПРС, відбувся у Москві 14-25 лютого 1956. Найбільш відомий засудженням культу особи і, побічно, ідеологічної спадщини Сталіна. З'їзд поклав кінець сталінській епосі і зробив обговорення ряду суспільних питань дещо вільнішим; він знаменував ослаблення ідеологічної цензури в літературі і мистецтві і повернення багатьох раніше заборонених імен. критика Сталіна прозвучала лише на закритому засіданні ЦК КПРС після закінчення з'їзду. На кінець 50-х років переглянуто 5,5 млн справ, за якими реабілітовано 3,5 млн чол., серед реабілітованих — Л. Курбас, М. Куліш, В. Чубар, С. Косіор та ін.); Не підлягали реабілітації особи, звинувачені в «буржуазному націоналізмі».

МОЛОДИ КОМУНАР

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ про XXII з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу

З'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу, що відбувся в Москві з 14 по 23 жовтня 1961 року, є одним з найважливіших подій в історії Радянського Союзу. На з'їзді було прийнято рішення про перегляд Конституції Радянського Союзу, про зміну назви партії з Комуністичної на Радянську, а також про ліквідацію посади Генерального секретаря ЦК КПРС. З'їзд також прийняв рішення про проведення реформи місцевого самоврядування, про ліквідацію посади першого заступника голови Ради Міністрів, а також про ліквідацію посади першого заступника голови Верховного Суду. З'їзд також прийняв рішення про проведення реформи місцевого самоврядування, про ліквідацію посади першого заступника голови Ради Міністрів, а також про ліквідацію посади першого заступника голови Верховного Суду.

XXII з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу

З'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу, що відбувся в Москві з 14 по 23 жовтня 1961 року, є одним з найважливіших подій в історії Радянського Союзу. На з'їзді було прийнято рішення про перегляд Конституції Радянського Союзу, про зміну назви партії з Комуністичної на Радянську, а також про ліквідацію посади Генерального секретаря ЦК КПРС. З'їзд також прийняв рішення про проведення реформи місцевого самоврядування, про ліквідацію посади першого заступника голови Ради Міністрів, а також про ліквідацію посади першого заступника голови Верховного Суду.

Курс XXII з'їзду КПРС (жовтень 1961 р.) на поглиблення
десталінізації: звинувачення у масових репресіях не тільки
Сталіна, але й людей із його найближчого оточення .рішення
про винесення тіла Сталіна з мавзолею на Красній площі,
зруйнування численних пам'ятників, перейменування всіх міст,
колгоспів.лібералізація партійного життя: курс на переростання
диктатури пролетаріату в загальнонародну державу; регулярне
оновлення на чверть складу керівних органів КПРС,
перебування на найвищих посадах не більше трьох строків.
Лібералізація — пом'якшення політичного режиму,
вільнодумство. Розширення повноважень республіканських рад
(зокрема, Верховна Рада УРСР ухвалила низку законів про
бюджетні права УРСР і місцевих рад, судовоустрій, цивільний,
кримінальний та процесуальний кодекси і т. ін.). Уведення в
практику всенародного обговорення проектів законів та інших
ВАЖЛИВИХ ПИТАНЬ.

ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ М. ХРУЩОВА ТА ЇХ НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ¹. Спроба децентралізації управління промисловістю та будівництвом шляхом створення раднаргоспів (1957 – 1965 рр.) та ліквідації низки галузевих міністерств (в УРСР було створено спочатку 11, а згодом ще 3 економічні райони на чолі з раднаргоспами). Позитивні риси: розширення господарчих прав на місцях, наближення управління до виробництва, скорочення управлінського апарату. Впровадження здобутків науково-технічної революції (НТР) у виробництво (впровадження перших кібернетичних машин, запуск першого штучного супутника Землі в 1957 р., політ Ю. Гагаріна в космос у 1961 р., використання атомної енергії в мирних цілях, заміна паровозів тепловозами й електровозами, пароплавів — теплоходами, використання нових машин та технологій тощо. 6 листопада 1960 р. відкриття Київського метрополітену. Негативні: ускладнення зв'язків між підприємствами окремих раднаргоспів, так зване «місництво», незацікавленість у комплексному розвитку всієї галузі. повільні темпи НТР, перекис у бік оборонної галузі, недостатні асигнування на науку, відсутність конкурентної боротьби виробників на ринку.

Сільське господарство Новий наступ на особисті присадибні господарства, спричинений впровадженням у життя ідеї про стирання різниці між містом і селом та будівництвом так званих агроміст: у 1956 р. встановлено високий податок за утримання худоби в міській місцевості, обмежено власників худоби у пасовищах і заготівлі кормів; у 1959 р. заборонено утримувати худобу в містах і робітничих селищах, встановлено ліміт на утримання живності на селі; зменшення продажу продуктів тваринництва, підвищення цін на них. Реорганізація МТС (перетворення МТС на ремонтно-технічні станції з обслуговування колгоспної техніки шляхом примусового викупу колгоспами старої техніки МТС за завищеними цінами 1958 – 1959 рр.); перетворення слушної ідеї надання можливості колгоспам вільно розпоряджатися власною технікою на їх чергове обкрадання.

ХРУЩОВСЬКІ НАДПРОГРАМИ

<i>Освоєння цілини</i>	• Утрата українським селом 90 тис. спеціалістів • Міграція молоді в цілинні райони • Більшість нової сільгосптехніки, що вироблялася в Україні, відправлялася у Казахстан, Сибір та на Північний Кавказ
<i>Кукурудзяна кампанія</i>	• Із 1958 р. до 1963 р. посівні площі кукурудзи зросли більш як у 2 рази (із 2075,1 тис. га до 4528,5 тис. га), а валовий збір зерна збільшився із 52 308 тис. до 68 155 тис. ц. За цей же період урожайність культури знизилася з 25,2 ц/га до 15 ц/га
<i>Наздогнати і перегнати США у виробництві молока та м'яса</i>	• Провал усіх планів «наздогнати і перегнати...» • Окозамилювання, масові приписки показників • У 1963 р. республіка, як і весь СРСР, зіткнулася з продовольчими труднощами. СРСР вперше закупив зерно за кордоном

УСУНЕННЯ М. ХРУЩОВА ВІД ВЛАДИ Початок 60-х рр. XX ст. — зростання невдоволення політикою М. Хрущова серед різних верств населення у зв'язку з ростом цін, замороженням зарплатні, дефіцитом товарів, наступом на особисте господарство селян, формуванням нового «культу особи» Хвиля робітничих виступів у Краматорську, Черкасах, Харкові, Києві. Найбільші — 1962р. у Донецьку, Жданові (нині — Маріуполь) та Новочеркаську (тут 7-тисячну демонстрацію розстріляли війська), 1963 р. у Кривому Розі. Партійне керівництво, невдоволене «волютаризмом» М. Хрущова, скороченням партійного апарату та втратою привілеїв, поглибленням демократичних процесів, склало змову. Волютаризм — соціально-політична діяльність, що характеризується суб'єктивними бажаннями, рішеннями окремих осіб чи груп осіб. 14 жовтня 1964 р. — пленум ЦК КПРС звільнив М. Хрущова з усіх посад «за станом здоров'я». Першим секретарем ЦК КПРС став Л. Брежнєв, головою Ради Міністрів СРСР — О. Косигін.

Дякую за Увагу!!

